

ת"פ 20832/06/15 - מדינת ישראל נגד שריף אבו גאלי, מוחמד תאקי, מוחמד בכר, זוהר סעדה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 20832-06-15 מדינת ישראל נ' אבו גאלי ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט ד"ר שאול אבינור
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ורד ליכטר-סול

נגד
1. שריף אבו גאלי
2. מוחמד תאקי
3. מוחמד בכר
4. זוהר סעדה
כולם ע"י ב"כ עו"ד שאדי כבהא

גזר דין

א. רקע כללי:

1. ארבעת הנאשמים הורשעו לפניי, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע בצוותא חדא של העבירות
הבאות:

(א) פריצה לרכב במטרה לגנוב, לפי הוראות סעיף 413 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן
- חוק העונשין).

(ב) גניבה מרכב, לפי הוראות סעיף 413ד(א) לחוק העונשין.

נאשם 1 הורשע בנוסף בעבירה של החזקת נכס חשוד, לפי הוראות סעיף 413 לחוק העונשין. יתר הנאשמים
זוכו מעבירה זו.

2. עובדות האירוע שבגינו הורשעו הנאשמים נקבעו ופורטו בהרחבה בהכרעת הדין, והמעין יעין
שם. בקצירת האומר ולצרכי גזר הדין בלבד יצוין כי הנאשמים הגיעו יחדיו, לחוף "תאיו" בעיר בת-ים,
ברכבו של נאשם 4. באותה העת חנה במקום רכב השייך למתלונן. הנאשמים התפרצו לרכבו של
המתלונן, בצוותא חדא, באמצעות שלט, וגנבו ממנו מחשב נייד, משקפי שמש וטלפון נייד, השייכים
למתלונן.

3. הנאשמים נעצרו, ברכבו של נאשם 4, לאחר שכבר הספיקו לחזור עם שלל ההתפרצות ליפו.

עמוד 1

במהלך החיפוש שנערך ברכבו של נאשם 4 נתפס, בנוסף לרכוש שנגנב מרכבו של המתלונן, גם מכשיר טלפון נייד מסוג אייפון 5, השייך למתלוננת אחרת. בהחזקתו של האיפון - כנכס החשוד כגנוב - הורשע כאמור נאשם 1 בלבד, ואילו יתר הנאשמים זוכו מעבירה זו; והכל כפי שנקבע בהכרעת הדין.

4. הנאשמים כולם הורשעו, כאמור, לאחר שמיעת הראיות. יחד עם זאת, תשובת הנאשמים לעובדות כתב האישום היתה שונה. בעוד שנאשמים 1-3 כפרו בכל עובדות כתב האישום, נאשם 4 הודה עוד בתחילת ההליך במיוחס לו, למעט בעבירה הכרוכה בהחזקת האיפון, שממנה הוא זוכה בהכרעת הדין. הנה כי כן, בעוד שנאשמים 1-3 הורשעו לאחר כפירה מלאה בעובדות כתב האישום, נאשם 4 הורשע בסופו של דבר רק באותן עבירות שבביצוען הוא הודה מלכתחילה.

ב. הראיות לקביעת העונש ועיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

5. כראיות לעונש הגישה ב"כ המאשימה את גיליונות הרשעותיהם הקודמות של הנאשמים, שלכולם עבר פלילי, כלהלן:

(א) גיליון הרשעותיו הקודמות של **נאשם 1** (ע/1) - כעולה מגיליון זה, לנאשם 1, יליד 1990, 3 הרשעות קודמות בעבירות רכוש וסמים.

נאשם 1 ריצה בעברו עונש מאסר בפועל בן 19 חודשים. עונש זה נגזר על נאשם 1 בגין עבירות סמים, בבית משפט השלום בתל-אביב, ביום 17.11.13 (ר' הרשעה מס' 2 בגיליון ע/1).

(ב) גיליון הרשעותיו הקודמות של **נאשם 2** (ע/2) - כעולה מגיליון זה, לנאשם 2, יליד 1990, 6 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות.

נאשם 2 ריצה בעברו עונשי מאסר בפועל משמעותיים. בנוסף, נגד נאשם 2 תלוי ועומד עונש של מאסר על תנאי בר הפעלה, דהיינו: מאסר על תנאי בן 8 חודשים שנגזר על נאשם 2 בת.פ. 22880-03-13 בבית משפט השלום בתל-אביב, ביום 28.5.13 (ר' ע/3).

יש לציין כי בתיק הנ"ל הורשע נאשם 2 בעבירות זהות לאלה שבהן הורשע לפניו, דהיינו: עבירות של פריצה לרכב וגניבה מרכב, ובנוסף בעבירה של הפרת הוראה חוקית.

(ג) גיליון הרשעותיו הקודמות של **נאשם 3** (ע/4) - כעולה מגיליון זה, לנאשם 3, יליד 1990, 5 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות.

נאשם 3 ריצה בעברו עונשי מאסר בפועל משמעותיים. בנוסף, נגד נאשם 3 תלוי ועומד עונש של מאסר על תנאי חב הפעלה, דהיינו: מאסר על תנאי בן 12 חודשים שנגזר על נאשם 3 בת.פ. 4169/09 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, ביום 25.4.10, והוארך למשך שנה בת.פ. 13823-02-14 בבית משפט השלום בתל-אביב, ביום 16.11.14 (ר' ע/5).

יש לציין כי בתיק התנאי הראשון (במחוזי) הורשע נאשם 3 - אגב, יחד עם נאשם 2 - בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות (בחבורה) ובקשירת קשר לפשע. באותו מקרה דובר בשוד של מתדלק במשמרת לילה בתחנת דלק, שהותקף ונשדד באלימות. בית המשפט המחוזי הגדיר את העבירה, בגזר דינו, "**חמורה ומכוערת**" וקבע כי הנאשמים דשם (נאשמים 2-3 דכאן) "**זיהו 'טרף קל' והשתמשו באלימות ממשית כנגד אזרח עמל, שכל חטאו היה עבודתו במשמרת לילה בתחנת דלק. הנאשמים גילו תעוזה במעשיהם המכוערים...**".

עמוד 2

בתיק התנאי השני (בבית משפט השלום) דובר בעבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב (טלפון נייד מסוג איפון 5). בית משפט השלום הקל בדינו של נאשם 3 והסתפק, חלף ענישה נוספת, בהארכת תקופת התנאי הנ"ל בשנה אחת בלבד.

(ד) גיליון הרשעותיו הקודמות של **נאשם 4** (ע/6) - כעולה מגיליון זה, לנאשם 4, יליד 1981, 12 הרשעות קודמות במגוון סוגי עבירות כולל עבירות סמים, רכוש ואלימות. גם נאשם 4 ריצה בעברו עונשי מאסר בפועל משמעותיים.

6. ב"כ המאשימה עתרה להחמרה בעונשם של הנאשמים. באשר למתחם העונש ההולם הדגישה ב"כ המאשימה את הפגיעה ברכוש הציבור, שנגרמה עקב מעשי הנאשמים. על סמך פסיקה שהגישה (כולל עפ"ג (מחוזי חיפה) 20783-08-14 **מדינת ישראל נ' אבו חאטום** (2014); להלן - עניין **אבו חאטום**), ביקשה ב"כ המאשימה לקבוע לאירוע דנא מתחם עונש הולם שבין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בעניינו של נאשם 1 - אשר הורשע גם בביצוע עבירה נוספת, של החזקת רכוש החשוד כגנוב - עתרה ב"כ המאשימה למתחם עונש הולם שבין 7 חודשי מאסר בפועל לבין 13 חודשי מאסר בפועל.

7. באשר לגזירת עונשם של הנאשמים בתוך מתחם העונש ההולם ערכה ב"כ המאשימה אבחנה בין נאשמים 3-1 לבין נאשם 4, שכן נאשמים 3-1 ניהלו הליך הוכחות שבמסגרתו הם הורשעו ואילו נאשם 4 הורשע כאמור אך במה שהודה, וזוכה מהעבירה בה כפר (החזקת נכס חשוד). יחד עם זאת, והגם שב"כ המאשימה הדגישה את עברם הפלילי המכביד של כל הנאשמים, היא עתרה לעונש באופן מתון, ובעניינו של נאשם 4 אף טענה לשליש התחתון של המתחם. בנוסף עתרה ב"כ המאשימה להטלת ענישה נלווית, הכוללת מאסרים על תנאי, קנסות ופיצויים למתלונן. ב"כ המאשימה הסבירה את עמדתה המתונה בהתחשבות בגילם הצעיר של הנאשמים. לבסוף, באשר למאסרים על תנאי התלויים ועומדים נגד נאשמים 2 ו-3 עתרה ב"כ המאשימה להפעלתם במצטבר לכל עונש מאסר שיוטל עליהם.

8. ב"כ הנאשמים עתר, מצידו, להקלה בעונשם של הנאשמים. מבלי להקל ראש בחומרתן הרבה של עבירות ההתפרצות השונות, ביקש ב"כ הנאשמים לערוך אבחנה חדה בין מתחם העונש ההולם הראוי לעבירת ההתפרצות למקום מגורים, לבין המתחם הראוי לעבירת ההתפרצות לרכב. עבירה אחרונה זו הינה קלה באופן מהותי מזו הראשונה. לפיכך, ומכיוון שקיימת פסיקה הקובעת מתחם עונש הולם לעבירת ההתפרצות למקום מגורים בין 6 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר, עתר ב"כ הנאשמים להעמיד את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם דכאן על 3 חודשי מאסר בלבד.

9. לשיטת ב"כ הנאשמים, עתירה זו מקבלת חיזוק רב בבחינת נסיבות המקרה דנא, שבו המעשה לא היה מתוחכם (שימוש מקרי בשלט, שאינו "שלט אוניברסלי"), כמו גם העובדה שלא נגרם כל נזק לרכבו של המתלונן והרכוש שנגנב ממנו הושב תוך זמן קצר, הגם שעל ידי המשטרה. ב"כ הנאשמים הוסיף והפנה בהקשר זה לפסיקה, לרבות גזרי דין שניתנו במסגרת הסדרי טיעון.

10. באשר לגזירת עונשם של הנאשמים בתוך מתחם העונש ההולם פירט ב"כ הנאשמים, בצבעים עזים, את נסיבותיהם האישיות הקשות ויוצאות הדופן של הנאשמים, כלהלן:

נאשם 1 - אביו עזב את הבית כשנאשם 1 היה צעיר מאוד והותיר אותו ואת אחיו בחזקת אמו. האם התחתנה בשנית, אך האב החורג רצח אותה, והכל לנגד עיני הילדים הצעירים. לאחר מכן הועברו נאשם 1 ואחיו למשפחות אומנה וגדלו במשפחות כאלה ובבתי יתומים; והכל ללא גיבוי ותמיכה משפחתיים

כלשהם.

נאשם 1 אמנם הספיק לעשות טעויות בחייו, אך הורשע בעבר שלוש פעמים בלבד, ולא בעבירות דומות. כיום נאשם 1 התחתן ואשתו מצויה בהיריון. שליחתו לכלא תפגע על כן גם בו וגם במשפחתו, ועל כן עתירת ההגנה היא להסתפק בעניינו בעונש של מאסר בפועל שניתן יהיה לרצותו בדרך של עבודות שירות.

נאשם 2 - עבר לאחרונה טרגדיה קשה, כאשר אביו, שליווה אותו כל חייו, נפטר בחודש ספטמבר האחרון. האב נחקר בעקבות הפרת תנאי שחרורו של נאשם 2, ולאחר החקירה לקה בליבו ומת. בנסיבות אלה, נאשם 2 נושא על גבו לא רק את משא התיק דנא את גם משא מצפוני כבד מאוד.

אמנם נגד נאשם 2 תלוי ועומד מאסר על תנאי בן 8 חודשים, אך בנסיבות הנ"ל יש מקום, לכל הפחות, להורות על חפיפת כל עונש שיוטל על נאשם 2 לעונש זה.

נאשם 3 - באשר לנאשם זה התמקד ב"כ הנאשמים בעונש המאסר על תנאי המכביד, בן 12 החודשים, התלוי ועומד נגדו, שהינו חב הפעלה.

ב"כ הנאשמים מתח ביקורת על הדרך בה נוסח עונש התנאי - שנגזר כאמור בבית המשפט המחוזי - שלפיו עונש מכביד זה יופעל, בין השאר, בגין כל עבירת רכוש. כזכור, בבית המשפט המחוזי הורשע נאשם 3 (בשנת 2009) בעבירת שוד, וברי כי העונש המותנה המכביד הנ"ל כוון למקרים חמורים, הגם שבפועל נוסח באופן כוללני. ניסוחו הרחב של התנאי אף הביא את בית משפט השלום, שגזר את דינו של נאשם 3 בשנת 2014, להסתפק בהארכת המאסר המותנה בלבד.

לשיטת ב"כ הנאשמים, גם במקרה דנא הפעלת עונש המאסר על תנאי לא תהא מידתית, באשר עונש זה מגלם כשלעצמו את הרף העליון של מתחם העונש ההולם, אף לפי עתירת המאשימה. בנסיבות אלה עתר ב"כ הנאשמים להורות על חפיפת כל עונש שיוטל על נאשם 3 לעונש הנ"ל.

נאשם 4 - שהינו מבוגר יותר מיתר הנאשמים, הינו גם בעל עבר פלילי עשיר מהם. יחד עם זאת, אחיו של נאשם 4 נרצח לפני מספר שנים, על ידי עבריינים. בנוסף, נאשם 4 סובל מסכרת קשה שבעטייה הוא נזקק לזריקות רבות, על בסיס יומי.

בעניינו של נאשם 4 הוסיף ב"כ הנאשמים וטען כי את ניהול המשפט יש לזקוף לחובת התביעה, שכן נאשם 4 הורשע אך ורק בגדרי הודאתו. ב"כ הנאשמים אמנם ער לקשיים בעדותו של נאשם 4, שבחר לספר בבית המשפט סיפורי-בדים על שותפים אלמונים. יחד עם זאת, אם המאשימה היתה מוחקת לנאשם 4 את העבירה של החזקת רכוש חשוד, כפי שראוי היה לעשות בנסיבות העניין, הרי שכל המעמד המביך של עדות נאשם 4 בבית המשפט היה נחסך. ב"כ הנאשמים הדגיש כי אחיו של נאשם 4 נרצח בזמנו על רקע חשד להלשנה ועל כן אין זה סביר - ואף אין זה צודק - לצפות שנאשם 4 היה מעיד בדרך אחרת מזו בה בחר להעיד.

11. ב"כ הנאשמים הוסיף והתייחס לסוגיית כפירת הנאשמים בעובדות כתב האישום וניהול המשפט. מעבר לכך שניהול משפט הוא זכות יסוד - הנתונה לכל נאשם במשפטנו - הדגיש ב"כ הנאשמים את התנהלותם הדיונית הראויה של הנאשמים. כפירתם של נאשמים 1-3 היתה במקומה, נוכח הקשיים הראייתיים בחומר החקירה. כפירתו של נאשם 4 בעבירה של החזקת נכס חשוד אף היתה נכונה מהותית, שכן מעבירה זו הוא זוכה. בנוסף, ניהול המשפט על ידי כל הנאשמים היה יעיל, תוך הסכמות

ראייתיות רבות. מכאן, שאף התנהלותם הדיונית של הנאשמים היתה ראויה והוגנת ויש בה כדי להצדיק הקלה מהותית עימם.

12. לבסוף הנאשמים, בדברם האחרון לעונש, עתרו להתחשבות בית המשפט. נאשם 1 ציין כי הוא התחתן וילדו עומד להיוולד בקרוב. נאשם 2 ציין את מות אביו, והוסיף כי התארס לאחרונה. נאשם 4 אמר "אני מצטער על כל הדבר הזה שקרה" (ר' בפרוטוקול, עמ' 33 שורה 2) והוסיף כי עבר תקופה קשה במהלך מעצרו, שבמהלכה למד רבות. לדבריו הוא התארס ועומד להתחתן בקרוב.

ג. דין והכרעה:

(1) קביעת מתחם העונש ההולם:

13. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לכל אירוע עברייני שבגיניו הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם; והכל כאמור בהוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40ג לחוק העונשין. קביעת מתחם העונש ההולם לכל אירוע תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה - תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כמפורט בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.

14. במקרה דנא, על פני הדברים עסקין - בעניינם של כל הנאשמים - ב"אירוע" אחד בלבד, ולפיכך יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד. מדובר באירוע של התפרצות לרכב וגניבה הימנו, ורבות כבר נכתבו אודות חומרתן הרבה של עבירות ההתפרצות.

15. לאחרונה עמדתי בהרחבה על הערכים החברתיים השונים, הנפגעים כתוצאה מביצועה של התפרצות למקום מגורים, וזאת הן במישור הפגיעה בזכויות הקניין, הן במישור הפגיעה במרחב הפרטי ובפרטיות, והן במישור הפגיעה בתחושת הביטחון האישי (ר' ת.פ. 1382-09-13 **מדינת ישראל נ' אליהו ואח'** (2015), בפסקה 70 ואילך לגזר הדין).

16. הצטברותן של הפגיעות בערכים החברתיים הנ"ל מציבה את העבירה של התפרצות למקום מגורים ברף החומרה הגבוה ביותר מבין עבירות הרכוש. לפיכך התגבשה מגמה פסיקתית לקביעת מתחם עונש הולם מחמיר, לאירוע של התפרצות למקום מגורים, שהינו בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל. מדובר במתחם מחמיר, שכן הוא כולל רף תחתון גבוה יחסית של 12 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, אך נוכח חומרת העבירה מדובר במתחם עונש ראוי. אכן, כפי שטען ב"כ הנאשמים, קיימת פסיקה - בעיקר ממחוזות שיפוט אחרים - הקובעת רף תחתון נמוך יותר, אך בעניין זה חשוב לציין כי המתחם הנ"ל אושר בפסיקת בית המשפט העליון (ר' רע"פ 7683/13 **פרלמן נ' מדינת ישראל** (2014), בו לא התערבו ערכאות הערעור בקביעת בית משפט השלום בדבר מתחם עונש הולם בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל).

17. במקרה דנא עסקין בהתפרצות לרכב, להבדיל מהתפרצות למקום מגורים, ומקובל עליי טיעון ב"כ הנאשמים כי קיימת אבחנה מהותית בין שני סוגי עבירות אלה. כאשר מדובר בהתפרצות לרכב, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא פחותה, ובאופן מהותי, בהשוואה להתפרצות למקום מגורים, ועל כן מוצדק לקבוע מתחם עונש מופחת מהותית בהתאם. יחד עם זאת, עדיין קיימים דמיון וקרבה בין עבירות

ההתפרצות השונות, על כל החומרה הנגזרת מכך (השווה לעניין **אבו חאטום**, בפסקה 10 לפסק הדין). יתר על כן, העבירה של התפרצות לרכב הינה עבירה קלה יחסית לביצוע, אך קשה לגילוי ולתפיסת המבצעים. בנוסף, התפרצות לרכב - כמו התפרצות למקום מגורים - עשויה לגרום לפגיעה קשה בפרטיות קורבן העבירה; וזאת כאשר מהרכב נגנב, כבעניינו, רכוש העשוי להכיל אינפורמציה פרטית וחשובה לקורבן, כגון טלפון נייד או מחשב אישי.

18. נוכח הסתמכות ההגנה על פסיקה מקלה, שבחלקה התקבלה במסגרת הסדרי טיעון, לא למותר להדגיש כאן את ההבדל המהותי הקיים בין ענישה במסגרת הסדר טיעון לבין ענישה לאחר הרשעה, שניתנה בעקבות שמיעת ראיות ובירור עובדתי. במה דברים אמורים. כידוע, הפסיקה הכירה בלגיטימיות של מוסד הסדרי הטיעון, כהכרח בל יגונה, בין השאר על רקע התגברות הפשיעה ועקב כך ריבוי התיקים הפליליים והצורך - כמו גם האינטרס הציבורי - לטפל בהם במהירות וביעילות. אגב כך הכירה הפסיקה בלגיטימיות של מגוון שיקולים, אותם רשאת התביעה לשקול בבואה לערוך הסדרי טיעון עם נאשמים, לרבות שיקולים ראייתיים; כאשר פשיטא ששיקולים אחרונים אלה אינם רלוואנטיים לעצם חומרת המעשה. לא ניתן אפוא להקיש מענישה שהושתה במסגרת הסדר טיעון - שמטבע הדברים הנימוקים לו אף אינם נחשפים בהכרח במלואם במסגרת גזר הדין - לבין הענישה אותה יש להשית על נאשם, אשר כפר באשמה המיוחסת לו והורשע על ידי בית משפט רק לאחר הליך של שמיעת ראיות ובירור עובדתי.

19. באשר לנסיבות הרלוואנטיות לקביעת מתחם העונש ההולם - כאמור בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין - ראוי לציין במקרה דנא את הנסיבות המחמירות של ביצוע מתוכנן בצוותא, לאחר שהנאשמים הצטיידו מראש בשלט והגיעו לזירת העבירה עם רכבו של נאשם 4, שבאמצעותו גם הסתלקו במהירות מהמקום. אכן, כפי שטען ב"כ הנאשמים, לא הוכח כי במקרה דנא נעשה שימוש בסוג של שלט המכונה "אוניברסלי", אך אין בכך כדי לגרוע מנסיבות החומרה הנ"ל. אשר על כן, ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה בבית משפט זה, אני מקבל את עתירת ב"כ המאשימה וקובע לאירוע ההתפרצות והגניבה מתחם עונש הולם שבין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

20. לבסוף ראוי להתייחס בנפרד לעניינו של נאשם 1, שהינו שונה מענינם של יתר הנאשמים משום שהוא הורשע גם בעבירה נוספת של החזקת רכוש חשוד. מדובר אמנם בעבירה המצויה ברף החומרה הנמוך של עבירות הרכוש. יחד עם זאת, מדובר בעבירה שבנסיבות העניין הינה מנותקת לחלוטין מעבירות ההתפרצות והגניבה דנא, ומכאן החומרה הנובעת מהצטרפותה לעבירות אלה. בנסיבות אלה מקובלת עליי עתירתה של ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם מחמיר יותר בעניינו של נאשם 1 (ר' בפסקה 6 דלעיל). לפיכך, בעניינו של נאשם 1 אני קובע מתחם עונש הולם שבין 7 חודשי מאסר בפועל לבין 13 חודשי מאסר בפועל.

(2) גזירת עונשם של הנאשמים בתוך מתחם העונש ההולם:

21. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשם של הנאשמים בתוך מתחם זה, וזאת תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כמפורט בהוראות סעיף 40יא לחוק העונשין.

22. באשר לנאשמים דנא, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשם בתוך מתחם העונש ההולם הם כלהלן:

עברם הפלילי של הנאשמים - עברם הפלילי של הנאשמים תואר במפורט בפסקה 5 דלעיל. לכל הנאשמים עבר פלילי מכביד, הכולל מספר הרשעות, וכל הנאשמים אף ריצו עונשי מאסר בפועל; נתון הראוי לציון מיוחד בעניינם של נאשמים 1-3, שהינם צעירים מאוד, כבני 25 שנים כיום.

עבר פלילי מכביד זה מלמד כי עסקינן בנאשמים החוזרים לסורם, אינם מורתעים מעונשים המושתים עליהם וממשיכים לבצע עבירות, אשר פוגעות בציבור בכלל ובקורבנות העבירות בפרט. לא זו אף זו: נגד נאשמים 2-3 אף תלויים מאסרים על תנאי, שאף בהם לא היה להתיתעם מלשוב ולבצע עבירות.

הודאה ונטילת אחריות - נאשמים 1-3 כפרו בעובדות כתב האישום ועמדו על ניהול הליך שמיעת ראיות. כפי שטען ב"כ הנאשמים, כפירה באשמה וניהול משפט הן זכויות יסוד של נאשם ועל כן אין לזקוף את ניהול המשפט לחובתם של הנאשמים (ר' גם בהוראות סעיף 40(א)(6) סיפא לחוק העונשין). יחד עם זאת, בנסיבות אלה אין הנאשמים זכאים להקלה, הניתנת למי שמודה באשמה ונוטל אחריות על מעשיו, בבחינת "**מוֹדָה וְעֵצָב יִרְחָם**" (משלי, פרק כ"ח פסוק י"ג).

עניינו של נאשם 4 הינו שונה, באשר נאשם זה הודה בעיקר המיוחס לו וכפר רק בעבירה של החזקת נכס חשוד, שממנה אף זוכה בסופו של הליך ההוכחות. אמנם, לא מדובר בהודאה ונטילת אחריות לשמן, שכן כפי שנקבע בהכרעת הדין נאשם 4 הודה רק לאחר שנוכח שהראיות נגדו הן חד משמעיות ואף החליט (אם להשתמש בעגה מקובלת) "לקחת את התיק עליו" ולנסות לחלץ את חבריו בעדות שהמרחק בינה לבין האמת הצרופה רב עד מאוד. יחד עם זאת, התנהלות זו של נאשם 4 אינה גורעת מהודאתו במיוחס לו - להבדיל מהמיוחס לשאר הנאשמים - ויש ליתן לה משקל הולם לזכותו.

נתוני האישום של הנאשמים ונסיבות חייהם - הסניגור המלומד תיאר בפירוט את נסיבות חייהם הקשות של הנאשמים, שדומה כי כולם גדלו בחברה שולית והתחברו מנעוריהם לגורמים שליליים ועברייניים. ראויים לציון מיוחד, בהקשר זה, הטרגדיה שפקדה את נאשם 1 בילדותו, ומות אביו של נאשם 2 לאחרונה. אין גם ספק, כי השתת עונש של מאסר בפועל על הנאשמים תפגע, ולו במידה מסוימת, הן בנאשמים והן בבני משפחותיהם.

יחד עם זאת, לא למותר להוסיף ולציין כאן - כפי שאף עלה מדברי הנאשמים עצמם בבית המשפט - כי דומה שעסקינן בנאשמים המרוכזים כל-כולם בצרותיהם-הם, ולא מגלים אמפתיה כלשהי, או אפילו התייחסות, לקורבנותיהם. כמעט אין צריך לומר, בהקשר זה, כי הגם שבגזירת הדין יש מקום להתחשבות בנסיבות חיים קשות, אין בנסיבות כאלה כדי להצדיק פגיעה בצדדים שלישיים; ונראה כי הנאשמים שלפניי אינם מפנימים את הפגיעות שפגעו בצדדים כאלה.

23. העולה מכל המקובץ הוא כי בעניין הנאשמים דנא נסיבות החומרה עולות במשקלן על נסיבות הקולה, וזאת במידה ניכרת. לנאשמים עבר פלילי מכביד, בפרט בהתחשב בגילם הצעיר (נאשמים 1-3 כבני 25 שנים, ונאשם 4 כבן 34 שנים). כל הנאשמים אף ריצו בעברם עונשי מאסר בפועל משמעותיים. עבר פלילי מכביד זה מלמד כי עסקינן בנאשמים המנהלים אורח חיים שולי ושבים ומבצעים עבירות, הפוגעות בציבור, גם כאשר מדובר, כבענייננו, בביצוע בצוותא חדא ובראש חוצות. למעט נסיבותיהם האישיות, לא עומדות לזכותם של נאשמים 1-3 נסיבות קולה מהותיות כלשהן ואף אין לפניי אינדיקציה ממשית באשר לאפשרות שיקומם בעתיד ועריכת שינוי כיוון בחייהם.

24. בנסיבות אלה, אך בשל גישתה המאופקת והמדודה של ב"כ המאשימה אין אני רואה להחמיר עם נאשמים 1-3 מעבר לקביעת עונשם במחצית מתחם העונש ההולם. להבדיל מנאשמים אלה, לזכותו של

נאשם 4 עומדת הודאתו, הודאה שבגדרה הוא כאמור הורשע בסופו של יום, על כל המשתמע מכך. לפיכך את עונשו יש לקבוע בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם.

(3) אופן הפעלת המאסרים על תנאי בעניינים של נאשמים 2 ו-3:

(א) מהותו של עונש מאסר על תנאי והכלל בדבר דרך הפעלתו:

25. על פי הוראות סעיף 52(א) לחוק העונשין, בית משפט הגוזר על נאשם עונש של מאסר רשאי לקבוע **"שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי"**. עונש מאסר על תנאי הינו, אם כן, חלק בלתי נפרד מעונש המאסר אותו גוזר בית המשפט, לכל דבר ועניין. עמדה על כך כב' השופט (כתוארה אז) ד' בייניש, בציינה:

במהותו עונש מאסר, בין שנקבע לריצוי בפועל ובין שהוטל על-תנאי, הוא אותו עונש. אלא שעונש המאסר על-תנאי הוא בבחינת מאסר שריצוי נדחה. לפיכך, כאשר מוטל על נאשם עונש שחלקו לריצוי בפועל וחלקו על-תנאי, יש לראות בעונש המותנה חלק מתקופת המאסר הכוללת שהושתה על הנאשם. המאסר בפועל והמאסר על-תנאי הם שני חלקים של אותו עונש, ועל שניהם חלים אותם כללים (ר' רע"פ 5798/00 ריזי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה (3) 1, 11 (2001). להלן - עניין ריזי).

26. ברי, אפוא, כי עונש של מאסר על תנאי הינו עונש חמור, ואין בכך שריצוי של המאסר נדחה - למשך תקופת התנאי, שאם הנאשם יעמוד בה הוא יופטר מריצוי - כדי לשלול מחומרתו. ההקלה שבית המשפט מעניק לנאשם בעת גזירת עונש מאסר על תנאי הינה הקלה מותנית בלבד, בעיקר לצורכי הרתעה (השווה רע"פ 7589/97 **רחמים נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (2) 651, 657 (1998)). לפיכך, ככל שהנאשם לא יעמוד בתנאי (להלן - הפרת תנאי), "דחיית" הריצוי תתבטל מאליה והמשמעות המשפטית של הדבר היא כי יהיה עליו לרצות את עונש המאסר במלואו.

27. לא זו אף זו. מצב דברים של הפרת תנאי הוא מצב הדומה במהותו ל"מועדות" ("רצידיביזם" בלע"ז). במצב דברים של מועדות עסקין בנאשם ששב ומבצע עבירה נוספת, חרף העובדה שבעבר הוא הורשע בעבירה קודמת ואף ריצה את מלוא העונש שהוטל עליו בגינה. פשיטא, כי התנהגות כזו של נאשם היא חמורה ועל כן ראוי להחמיר בעונשו, הן משום היבט ההרתעה והן משום היבט המניעה. מי שחוזר ומבצע עבירות במצב של מועדות מלמד על עצמו שלא היה די בעונש שהוטל עליו בעבר כדי להרתיעו מלשוב ולבצע, ועל כן נדרש עונש חמור יותר למטרה זו. זאת ועוד, הוא מלמד על עצמו כי זוהי דרכו לעבור עבירות. לפיכך היבט המניעה מקבל חשיבות ראשונה במעלה, שכן יש צורך להרחיקו מן הציבור על מנת שלא ישוב ויפגע בו בביצוען של עבירות נוספות (להגדרת מושג המועדות ודיון בו ובטיפול העונשי הראוי לו ר' והשווה ש"ז פלר, **יסודות בדיני עונשין**, כרך ג' (תשנ"ב-1992), בעמ' 319 ואילך).

28. כאשר עסקין במצב דברים של הפרת תנאי מדובר במצב הדומה למועדות ועל כן ניתן להגדירו כ"מעין-מועדות". במצב דברים כזה הנאשם אמנם עדיין לא ריצה את מלוא העונש בגין העבירה הקודמת בה הורשע, שכן תקופת התנאי טרם חלפה. יחד עם זאת, הנאשם ביצע את העבירה הנוספת לאחר שכבר הורשע בגין ביצועה של עבירה קודמת ודינו אף נגזר. מכאן החומרה הנוספת שבהתנהגותו

של הנאשם, אשר מתווספת לחומרה שבביצוע העבירות כשלעצמן. עמד על כך פרופ' פלר בציינו:
(במצב דברים של מעין-מועדות) **כל אחת משתי העבירות** (דהיינו: העבירה הקודמת והעבירה הנוספת,
מפרת התנאי) **והעונש עליה בהתאם לחומרתה בלבד. ואולם, למשקל האנטי-חברתי של ריבוי
העבירות בכללותו, ראוי ליתן ביטוי במישור אופן הצירוף של העונשים שהוטלו בשל כל אחת מן
העבירות** (ר' פלר, בספרו הנ"ל, בעמ' 336. הטקסט בסוגריים הוסף).

29. לא למותר להעיר כאן כי קשה לקבל את עמדתו של פרופ' פלר, בספרו הנ"ל, שלפיה מעין-
מועדות הינה פחותה בחומרתה ממועדות; וזאת במיוחד כאשר מדובר במצב דברים של הפרת תנאי.

במצב דברים כזה, של הפרת תנאי, עסקין בנאשם שלא זו בלבד שהורשע בעבר בגין ביצועה של עבירה
פלילית, אלא שבית המשפט נקט עמו - בהרשעתו הקודמת - בדרך מקלה בכך שקבע כי ריצויו של עונש
המאסר שהושת עליו, כולו או חלקו, יידחה. חרף זאת, הנאשם שב וביצע עבירה נוספת, שנכללה במסגרת
התנאי. בהתנהגות כזו של הנאשם יש לפיכך משום עזות מצח של ממש, שכן יש בה התעלמות מופגנת הן
מהאיסור שבדין והן מעונש המאסר על תנאי שהושת עליו.

30. אכן, מי שעובר עבירה נוספת בתקופת התנאי מפר בריש גלי לא רק את הוראות הדין הכלליות,
האוסרות עליו לבצע את העבירה, אלא גם את התנאי הספציפי והאינדיבידואלי שבית המשפט קבע
בעניינו. זאת ועוד, נוכח ההגבלות הקבועות בדין על משך תקופת התנאי, בהפרת תנאי עסקין בדרך
כלל במקרים בהם ההפרה אירעה בעת שההרשעה הקודמת עדיין היתה "טרייה" יחסית - כפי המצב
בעניינו - על כל החומרה הנוספת שבכך.

בהחלט ניתן לגרוס אפוא, כי מצב דברים כזה, של הפרת תנאי, הינו אף חמור ממועדות "רגילה" - שאגב גם היא
מתקיימת בכל הנאשמים דנא - ומשקף זלזול של ממש בשלטון החוק ובהוראות בתי המשפט.

31. על רקע זה נקל להבין את הרציונל החקיקתי שביסוד הוראות סעיף 58 לחוק העונשין, הקובעות
את הכלל שלפיו בית משפט - אשר הרשיע נאשם בביצוע עבירה נוספת תוך הפרת תנאי - יפעיל את
עונש המאסר על תנאי **במצב** לכל עונש מאסר אחר שיגזור על הנאשם. אמנם נקבעו בדין מספר
חריגים לכלל זה, כגון זה הקבוע בהוראות סעיף 58 סיפא, שלפיהן "מטעמים שיירשמו" ניתן להורות על
הפעלת מאסר על תנאי בחפיפה חלקית או מלאה, או זה הקבוע בהוראות סעיף 56, המסמיך את בית
משפט לצוות על הארכת תקופת התנאי או חידושה. ואולם, מדובר בחריגים שאין בהם לשנות מהכלל,
שהינו כאמור הפעלת עונש של מאסר על תנאי **במצב** לכל עונש אחר.

32. אין אפוא כל יסוד לגישה מקלת ראש כלפי העונש של מאסר על תנאי, גישה שלמרבה הצער
משתקפת לא אחת בהתנהלותם של נאשמים. כך, למשל, לא אחת עותרים נאשמים, בעת טיעונים
לעונש, לכך שבית המשפט ישית עליהם עונש של מאסר על תנאי מכביד, וזאת חלף מאסר בפועל.
ההנחה הסמויה שביסוד טיעונים כגון אלה היא שמאסר על תנאי איננו בגדר עונש ממשי, ושכל מקרה
אם בעתיד הוא יופעל תמיד ניתן יהיה להבליעו-כביכול בתוך העונש שייגזר ממילא בגין העבירה הנוספת.
ואולם, להנחה כאמור אין כל יסוד ועל כן - בהיעדר נסיבות חריגות - אין מקום לנקוט בדרך שיש בה כדי
להבליע הפעלת עונש של מאסר על תנאי בתוך ענישה אחרת. כאמור, עונש מאסר על תנאי הינו עונש
חמור, ומי שעונש כזה מושת עליו צריך להתייחס אליו במלוא הרצינות ולהבין שהפרת התנאי תביא
לתוצאה המשפטית של הפעלת עונש המאסר הלכה למעשה.

33. אכן, נוכח חומרתו של עונש המאסר על תנאי נפסק לא אחת כי ראוי להם, לבתי המשפט,

להיזהר בעת גזירת עונש של מאסר על תנאי; וזאת הן בקביעת משך תקופת המאסר והן בקביעת היקף העבירות מושא התנאי (ר' למשל בעניין **ריזי**, בעמ' 17-18). יחד עם זאת, אין בכך כדי לשנות מכל האמור לעיל, או לגרוע מתוקפו של הכלל המחייב הפעלה של עונש מאסר על תנאי במצטבר לכל עונש אחר.

(ב) הפעלת המאסרים על תנאי בעניינם של נאשמים 2-3:

34. נקודת המוצא בעניין הפעלת המאסרים על תנאי התלויים ועומדים נגד נאשמים 2-3 הינה אם כן, בהתאם לכלל המשפטי האמור, שיש להפעילם במצטבר לכל עונש מאסר בפועל שיושג על נאשמים אלה; ובוודאי שאין לקבל את עתירתם לחפוף את עונשי המאסר על תנאי ולהבליעם-כביכול בתוך העונשים שייגזרו בגין העבירות דנא. מעבר לכך שעתירה זו מגלמת גישה מקלת ראש בעונש של מאסר על תנאי, שאין לקבלה, הרי שבמקרה דנא לא זו בלבד שאין לפניי נימוקים העשויים להצדיק חריגה מהכלל המחייב הפעלת עונש מאסר על תנאי במצטבר, אלא שבדיוק ההיפך הוא הנכון. לשני הנאשמים הנ"ל, חרף גילם הצעיר, עבר פלילי מכביד. הם אף ריצו עונשי מאסר בפועל משמעותיים ובכל זאת הם חזרו לסורם, לא רק תוך הפרת הוראות הדין והפרת התנאים שהושתו בעניינם, אלא גם תוך פגיעה ברכושו של קורבן אינדיבידואלי, הוא המתלונן.

35. אף התייחסות פרטנית לנסיבותיהם הספציפיות של נאשמים 2-3 אינה מובילה למסקנה שונה. באשר לנאשם 2, עונש המאסר על תנאי בן 8 החודשים, התלוי ועומד נגדו, נגזר עליו - בנוסף לעונש של מאסר בפועל - לאחר שהוא הורשע בגין אירוע דומה מאוד לענייננו, דהיינו: בגין פריצה לרכב וגניבה הימנו (ר' גם בפסקה 5 דלעיל). והנה, על אף שנאשם 2 ריצה עונש של מאסר בפועל בגין ההתפרצות הנ"ל, וחרף עונש מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו, שב נאשם 2 וביצע את העבירות הדומות דנא, בצוותא חדא עם יתר הנאשמים. פשיטא, אם כן, כי אין כל מקום להפעיל מאסר על תנאי זה בחפיפה לענישה בגין העבירה הנוספת, ואין אפשרות לסטות בעניינו של נאשם 2 מהכלל המחייב הפעלה במצטבר של מאסר על תנאי.

36. באשר לנאשם 3, עונש המאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו הינו אמנם חמור (בן 12 חודשים) וגם היקף התנאי נקבע באופן מרחיב (בגין כל עבירת רכוש), בפרט בהתחשב בחומרת העונש הנ"ל. יחד עם זאת, הנקודה המרכזית בענייניו של נאשם 3 היא העובדה שמדובר במאסר על תנאי בו הוארכה תקופת התנאי. כזכור, ביום 16.11.14 נשפט נאשם 3 בבית משפט השלום בתל-אביב. בית המשפט התחשב מאוד בנאשם 3: חלף הפעלת עונש המאסר על תנאי והטלת עונש נוסף, בית המשפט העניק לנאשם 3 הזדמנות נוספת והסתפק בהארכת תקופת התנאי, ואף זאת רק בשנה נוספת אחת בלבד. והנה, על אף התחשבות זו כבר ביום 4.6.15 - מספר חודשים לאחר מתן פסק הדין - שב נאשם 3 וביצע את העבירות שבגין הורשע לפניי.

37. מכאן, שאין מקום כעת להתחשב שוב בנאשם 3, לא רק משום שהתחשבות זו כבר נעשתה עת הווארכה תקופת התנאי, אלא גם בשל עזות המצח שבעצם ביצוע העבירות דנא בנסיבות אלה. המסקנה המתבקשת הינה, אם כן, שגם בענייניו של נאשם 3 אין לסטות מהכלל המחייב את הפעלתו של מאסר על תנאי במצטבר לכל עונש אחר.

(4) ענישה כלכלית:

38. הנאשמים הורשעו בביצוע עבירות רכוש. עבירות כאלה הינן בעלות היבט כלכלי מובהק, ועל כן מובנת עתירת המאשימה לכלול בענישתם של הנאשמים גם היבט כלכלי, של קנס כספי ופיצויים למתלוננים.

39. יחד עם זאת, בנסיבות המקרה דנא איני מוצא מקום להוסיף ולהשית על הנאשמים ענישה כלכלית נוספת. נגזרת בזה על הנאשמים ענישה של מאסר בפועל, שאינה מבוטלת. בנוסף, לא נטען לפניי שלרכבו של המתלונן נגרם נזק פיסי והרכוש שנגנב מהרכב נתפס לאחר זמן קצר והושב למתלונן. לפיכך, ובהתחשב בהצטברותן של נסיבות אלה, ניתן במקרה דנא להסתפק בענישה שתכלול רכיב של מאסר בפועל ומאסר על תנאי ללא ענישה כלכלית; וכך אני קובע.

ד. סוף דבר:

40. אשר על כן - ובהתחשב בכל השיקולים שפורטו עד כאן - אני גוזר את דינם של הנאשמים כלהלן:

נאשם 1:

(א) **10 חודשי מאסר לריצוי בפועל.** מתקופת המאסר יש לנכות את הימים שנאשם 1 היה עצור בגין תיק זה, החל ביום 4.6.15 ועד ליום 17.6.15.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא נאשם 1 אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה נגד הרכוש, למעט עבירה לפי הוראות סעיף 413 לחוק העונשין.

נאשם 2:

(א) 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

(ב) המאסר על תנאי, בן 8 חודשים, אשר נגזר על נאשם 2 בת.פ. 22880-03-13 בבית משפט השלום בתל-אביב, ביום 28.5.13, מופעל בזה במצטבר לעונש המאסר אשר הוטל בסעיף (א) דלעיל.

בסך הכל ירצה אפוא נאשם 2 תקופה של 17 חודשי מאסר. מתקופת המאסר יש לנכות את הימים שנאשם 2 היה עצור בגין תיק זה, החל ביום 4.6.15 ועד ליום 17.6.15.

(ג) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא נאשם 2 אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה נגד הרכוש, למעט עבירה לפי הוראות סעיף 413 לחוק העונשין.

נאשם 3:

(א) 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

(ב) המאסר על תנאי, בן 12 חודשים, אשר נגזר על נאשם 3 בת.פ. 4169/09 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, ביום 25.4.10, והוארך בת.פ. 13823-02-14 בבית משפט השלום בתל-

אביב, ביום 16.11.14, מופעל בזה במצטבר לעונש המאסר אשר הוטל בסעיף (א) דלעיל.

בסך הכל ירצה אפוא נאשם 3 תקופה של 21 חודשי מאסר. מתקופת המאסר יש לנכות את הימים שנאשם 3 היה עצור בגין תיק זה, החל ביום 4.6.15 ועד ליום 17.6.15.

(ג) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא נאשם 3 אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה נגד הרכוש, למעט עבירה לפי הוראות סעיף 413 לחוק העונשין.

נאשם 4:

(א) **8 חודשי מאסר לריצוי בפועל,** החל מיום מעצרו (4.6.15).

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא נאשם 4 אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה נגד הרכוש, למעט עבירה לפי הוראות סעיף 413 לחוק העונשין.

ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, יום ראשון י"ז כסלו תשע"ו, 29 נובמבר 2015, במעמד הצדדים.